

ЭКОНОМИЧЕСКАЯ ТЕОРИЯ В ГЕНЕЗИСЕ ИНСТИТУТА ВЛАСТИ

*Карташова Е., доктор, профессор
Университет Миколаса Ромериса (Литва)*

В целом проблема экономической власти не является новой. Внимание к феномену власти связано с тем, что власть имеет способность консолидировать общественные и государственные институты в единое политическое образование, а также имеет возможность преодолевать кризисные проявления в социально-экономической системе. Однако обращение ученых к отдельным аспектам данной проблемы не исключает необходимости дальнейшего комплексного исследования. Сейчас возникает целый ряд принципиальных вопросов, касающихся, в первую очередь, усиления уровня участия государства в процессе социально-экономического развития социально-экономической системы в условиях открытой экономики, что, в свою очередь, приводит к необходимости перераспределения властных полномочий между основными экономическими агентами.

Весомый вклад в проработку проблемы власти в экономических отношениях сделали представители западной экономической науки М. Альберт, Д. Коэн, Д. Майер, М. Мескон, М. Минц, В. Освальт, Е. Тоффлер, О. Уильямсон, К. Херрман-Пиллат. Институциональные аспекты очерченной проблемы исследовали Дж. Белл, Дж. Бьюкенен, Дж. Гэлбрейт, Р. Коуз, Г. Нельсон, Д. Норт, В. Ойкен, М. Олсон, Ф. Перру, Я. Таката, Дж. Ходжсон. Значительный вклад в практическую реализацию научных положений, касающихся распределения властных полномочий в открытой экономике, сделали украинские ученые Л. Антонюк, Я. Базилюк, А. Гальчинский, А. Головинов, В. Дементьев, В. Коваленко, С. Микаелян, В. Подгорный.

Однако обращение ученых к отдельным аспектам данной проблемы не исключает необходимости дальнейшего комплексного исследования, что и обусловило выбор темы исследования, определило ее основные направления.

Сейчас возникает целый ряд принципиальных вопросов, касающихся, в первую очередь, усиления уровня участия государства в процессе социально-экономического развития государства, что, в свою очередь, приводит к необходимости перераспределения властных полномочий между основными экономическими агентами.

ТУРИСТИЧНІ ПІДПРИЄМСТВА ТА ЇХ МІЖГАЛУЗЕВІ ЗВ'ЯЗКИ З ПІДПРИЄМСТВАМИ ІНШИХ ВИДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

*Ковтуник І.І., к.геогр.н., ст. викладач
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка*

Серед сучасних географів та економістів дедалі частіше спостерігають тенденцію до виокремлення специфічної міжгалузевої структури, яка є в складі

господарства держави, – індустрії туризму. Становлення індустрії туризму розглядалося ще в Радянському Союзі. Проте, ряд авторів вважають, що цю структуру не варто виділяти в окрему галузь, оскільки використання рекреантів тісно пов'язане з послугами та продуктами багатьох інших галузей народного господарства, за винятком специфічних курортних послуг. Чіткі межі туристичної індустрії цими авторами визначені не були. Так, радянський вчений В. С. Преображенський розглядав систему індустрії туризму як галузь господарства країни, у складі якої є два основні блоки: лікувальні та рекреаційні ресурси, до яких, у свою чергу, належать природні комплекси, споруди різного призначення та обслуговуючий персонал. Згодом таке трактування індустрії туризму було покладено в основу її визначення як складної міжгалузевої структури, що включає виробничі та транспортні підприємства, які продукують та реалізують різні туристичні товари та послуги.

Туристична індустрія формується комплексом підприємств, які забезпечують чи сприяють забезпеченню рекреаційних потреб людини при її переміщенні незалежно від її мети, окрім того, що пов'язане з оплачуваною у відвідуваній країні роботою [1]. Отже, матеріально-технічну базу цієї складної структури утворюють підприємства розміщення, транспортні підприємства та сфера обслуговування туристів. До підприємств розміщення належать готелі, а також спеціалізовані засоби розміщення: кемпінги, будинки відпочинку, санаторії, пансіонати, профілакторії, ротелі, мотелі тощо. У транспортній сфері виділяють, насамперед, транспорт власне для туристів (круїзні судна, спеціальні катери та яхти для прогулянок, екскурсійні автобуси, чартерні туристичні перевезення), а також транспорт, який обслуговує саму індустрію туризму, тобто туристів і місцеве населення.

Однак індустрію туризму можна розглядати не лише як сукупність підприємств, що надають туристичні послуги та виробляють туристичні товари, але і як одну з форм освоєння території. Розуміння цієї системи як комплексу підприємств є наслідком галузевого підходу.

Елементами індустрії туризму є підприємства та установи, мета функціонування яких полягає в задоволенні певних туристичних потреб (мотиваційних, змістовних, комфортності тощо). Специфіка туристичної послуги обумовлює наявність значної кількості елементів, їх ієрархічність відповідно до обсягів діяльності, забезпечення виробничими потужностями і рівня розвитку матеріально-технічної бази, а виробничо-технологічні, інформаційні, організаційно-управлінські, фінансово-економічні зв'язки об'єднують зазначені елементи в галузі, що виступають структурними компонентами індустрії туризму. Таким чином, внутрикмплексні вертикальні зв'язки лежать в основі виділення функціонально-компонентної (галузевої) структури індустрії туризму.

Внутрішньокмплексні горизонтальні зв'язки, наявні між підприємствами різних галузей, причетних до організації туристичного споживання відповідно стадійності процесу обслуговування, дозволяють виділити в межах індустрії туризму функціонально-стадійні підсистеми, представлені сполученнями

різнорідних функціонально-галузевих елементів, що виконують однорідні функції в сфері туризму [2, с. 68]. Відносно споживчо-ресурсної орієнтації їх можна розташувати наступним чином:

I - організаційно-інституційна: а) правова структура – законодавча і нормативна база, митна служба, консульська служба; б) фінансово-економічна структура – система оподаткування, система страхування, фінансова система і обмінний курс валют; в) кадрова структура – система підготовки кадрів, система наукових досліджень і науково-дослідних розробок);

II - функціонально-господарська: а) структура гостинності – готельне господарство, громадське харчування, галузі сфери послуг з надання додаткових послуг; б) структура транспорту – автомобільний, залізничний, водний, авіаційний; в) структура туристичної та оздоровчої діяльності – туроператори, турагенти, екскурсійні бюро тощо;

III - територіально-господарська підсистеми: а) туристичні ресурси – природно-географічні, культурно-історичні, етнічні; б) соціально-демографічні – населення, розселення; в) господарські – господарський комплекс, інфраструктурні [3, с. 274].

Таким чином, індустрію туризму з усім її комплексом підприємств варто розглядати як міжгалузевий комплекс, який має тісні взаємоз'язки з майже усіма галузями господарства.

Література:

1. Офіційний сайт Державної служби туризму і курортів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.tourism.gov.ua>.
2. Смаль І.В. Основи географії рекреації та туризму: навч. посіб. / І.В. Смаль. – Ніжин: вид-во Ніжинського державного педагогічного університету, 2004. – 105 с.
3. Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія / Н.В. Фоменко. – К.: ЦНЛ, 2007. – 311 с.

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ГАЛУЗІ МОЛОЧНОГО СКОТАРСТВА

*Котвицька І.П.,
Котвицька Н.М., к.е.н., доцент
Уманський національний університет садівництва*

Стабілізація та ефективне функціонування галузі молочного скотарства у значній мірі залежать від обґрунтованості економічного механізму взаємовідносин між усіма ланками інтеграції АПК. Дія економічного механізму взаємовідносин між партнерами галузі молочного скотарства повинна здійснюватися за допомогою спільних організаційно-економічних методів, які б забезпечували економічну зацікавленість усіх суб'єктів інтеграції у збільшенні виготовлення високоякісної і конкурентоспроможної кінцевої продукції.